

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 nvd. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, omaritnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doplačane naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: obdelno K 20, pol leta 2 60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovana pisma se ne sprejemajo in vrnijo se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konvencij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konvencija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilniški račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Brzobjavne vesti.

Grof Forgach na Dunaju.

DUNAJ, 24. — Danes je prisel semkaj odposlanec v B-legradu grof Forgach.

Car Ferdinand v Berlinu.

PETROGRAD 24. — Car Ferdinand je sklenil na svojem povratku iz Petrograda obiskati Berlin, kjer ostane nekliko dni.

Parnik se potopil.

LIVORNO, 24. — Belgijski parnik „Curland“ je pri vstopu v tukajšnje pristanišče trčil v angleški parnik „Oiris“, zasidran pri pomolu. „Oiris“ se je pogreznil, moštvo se je rešilo.

Oropan križar.

LONDON, 24. — Glasom poročila iz Sheernessa je bila oropana blaga na oklopnega križarja „Indomitable“, v kateri je 500 funtov sterlin v bankovcih in 2000 v zlatu.

Potres.

CARIGRAD 24. — Brzobjavka iz Sivasa poroča, da je bilo v Kadilhisariu valed potresa ubitih 35 ljudi in razdejanih 1500 hiš, 118 oseb je bila pa ranjenih. Vlada je uvedla pomožno akcijo.

Rifaat paša v Parizu.

PARIZ, 24. — Minister za unanije stvari Pichon je danes predpoludne vsrejel turškega ministra za unanije stvari Rifaat pašo. Isti običje danes popoldne ministerskega predsednika Clemenceau-a. Rifaat paša odpotuje iz Pariza jutri zvečer.

BUDIMPEŠTA, 24. — Ban baron

Rauch je danes zjutraj dospel semkaj z Dunaja. — Ministra Kusut in grof Apponyi ter državni tajnik Szterenyi so se povrili z Dunaja od 2 uri popoldne.

BRNO, 24. — Tukajšnji listi poročajo,

da so v češko-moravskem obmejnem gorovju velikanski zameti. Mraza je 18 stopinj pod ničlo.

NEW-YORK, 23. — Neka brzobjavka iz Fishera (Alaska) poroča: Valed vrtnica je bilo ubitih 13 oseb, mnogo pa poškodovanih. Poslopja v mestu so, razun dveh, vsa poškodovana.

PARIZ, 24. — Iz Madrida poročajo, da umira nadškof toledski, kardinal Sancha.

RUSIJA.

Enajst oseb obsojenih na smrt.

VARŠAVA, 24. — Vojno sodišče je obsodilo 11 oseb na smrt, ker so pripadale radomski revolucionarni bojni organizaciji.

Barona Aehrenthala — nesposobnost.

Znani nemški list „Frankfurter-Zeitung“ prinaša v nekem dopisu z Dunaja za avstrijske razmere kar interesantnih podatkov o tem, kar se je godilo poprej, nego je vprašanje italijanskega vseučilišča v Trstu postalo akutno, predno je dozorelo za današnji stadij, v katerem se nahaja.

Kar prva konstatacija je najinteresantnejša, ali za našega sedanjega ministra za unanije stvari, barona Aehrenthala, nikakor ne vnanjakeva. Dunajski informator frankobrodkega lista očita namreč baronu Aehrenthalu, da je ob tem vprašanju, ki je prav za prav popolnoma odtegneno njegovi ingerenci, dokazal svojo popolno nesposob-

nost. Nerodnost Aehrenthalova, na katero opira nemški list svojo trdo sodbo, da je bila namreč v tem, da je dal italijanskemu ministru za unanije stvari, gosp. Tittoni ju zagotovilo, da hoče storiti vse možno, da bo ustrezno zahtevi Italijanov po ustanovitvi italijanske univerze v Trstu.

Tittoni je — tako nadaljuje rečeni list — vsprejel to zagotovilo, ne da bi bil pomislil, da Aehrenthal niti nima te moči, da bi mogel odrediti ustanovitev italijanskega vseučilišča.

Prav ima nemški list in njegova sodba o nesposobnosti je le preveč utemeljena, kajti neoporečno je utemeljenje te sodbe: To je notranje-avstrijska stvar, ki ni podrejena skupni, ampak avstrijski vladi! In tudi če se hoče slušati tudi besedo ministra za unanije stvari — in sicer zato, ker koncem konca to vprašanje vpliva tudi na vnanje odnose — vendar na grof ministru za vnanje stvari odločilna beseda v tem vprašanju.

Potem osvetljuje rečeni nemški list to vprašanje z finim sarkazmom, ko piše:

Stvar stoji po našem mnenju povsem drugače. Italijanski minister za vnanje stvari vendar ni obvezan bolje poznati kompetenco avstrijskega ministra za vnanje stvari, nego je pozna — ta poslednji sam!

Druge vprašanje pa je, da-li ni bilo na baronu Aehrenthalu, čegar naloga je, da goji naše odnose do inozemstva, naveže svoj portfelj, svoje ministersko ekzistenco na izpolnitev te zahteve? Tudi baron Bienerth je imel povoda za to, kati tudi on se je bil zavezal za Trst, ali ni prodril pri kroni, ki se ravna po nasvetih bojazljivih generalov. Cesar Fran Josip se ni nikdar upiral odločnim zahtevam svojih odgovornih svetovalcev (torej ministrov) in je svoje osebne želje vsikdar podrejal zahtevam politike. On bi bil gotovo storil tako tudi v tem slučaju, da sta bila baron Aehrenthal in baron Bienerth energičnejša. Ali baron Aehrenthal ima zopet razlogov, da v tem trenutku ne prihaja z demisijsko. Podjetje namreč, ki je je ravno on uvel z aneksijsko Bosue in Hercegovine, ni še likvidirano in njegov odstop notri med pogajanj bi le vspodbudil vse od pore proti temu podjetju. Baron Aehrenthal se smatra za sedaj neizogibno potrebn. Ali mi bi — tako zaključuje informator frankobrodkega lista — menili, da bi le olajšalo položaj, ako bi državnik, ki je svojo „veliko akcijo“ uvel s posebno nerodnostjo in nevspehom, odstopil. Določina, ki jo ostavi svojemu nasledniku, ne bo sicer posebno prijetna, ali končno se morajo ob vprašanjih splošnega interesa umakniti ozir osebne značaja.

* *

Res, interesantnih stvari pripoveduje tu „Frankfurter Zeitung“. Tu je poredano naravnost, da glavni krivec na vsem hrupu in kriku v Italiji radi italijanskega vseučilišnega vprašanja je baron Aehrenthal! On je se svojo nepremišljeno obljubo zavel Tittoni v krivo mnenje, a ta poslednji potem vso italijansko javnost. V mnenje namreč, da more on, a preko njega tudi italijanska vlada odločati tudi v notranjih avstrijskih stvarih!

Nerodnost — res neverjetna nerodnost.

na katero je baron Aehrenthal naravnost pogubno zadel na več strani.

Pred vsem ob princip suverenitete države, ki mora biti zid, ki ne sme kazati nikoli ni najmanjše razpokline. V avstrijskih stvarih imajo odločati le Avstrijci in nikdo drugi! To nam mora biti princip vseh principov. Proti temu principu pa se je baron Aehrenthal zagrešil že s tem, da je ob strogo notranjem vprašanju sploh jemal naznanje želje tuje vlade!

Baron Aehrenthal pa je nepravilno postopal tudi nasproti avstrijski vladi, ko je hotel imeti besedo ob vprašanju, katerega rešitev spada izključno v kompetenco notranje vlade — kakor dobro pravi „Frankfurter Zeitung“.

Ali baron Aehrenthal je se svojo obljubo — to pa nas ravno najbolj boli, ker se dotika naše kože — afrontiral lastne državljane slovanske narodnosti. On je dobro vedel, da Slovani, v prvi vrsti pa mi Jugoslovani, najodločnejše odklanjamo tako rešitev italijanskega vseučilišnega vprašanja, kakor jo zahtevajo naši Italijani in za njimi tudi italijanska vlada. Vedeti je moral to; vedeti je moral, da bodo Jugoslovani — in ti menda tudi nekaj pomenjajo v državi — v vsakomur, ki bi jim hotel usiliti rešitev, ki jo oni brezpopogno odklanjajo, gledali svojega sovražnika! Baron Aehrenthal in vsi slavitelji njegove politike naj le — ako imajo kaj duše in tistega patriotizma, s katerim se sicer vedno ponašajo — do konca domislijo misel, do kakih posledic bi moglo priti, ako bodo ravno tisti državljani, ki po geografski legi svojih dežel, tvorijo most za sedanje velike aspiracije države, videli v vodstvu vnanje politike svojega sovražnika, činitelj, ki se stavlja na razpolgo njih sovražnikom tudi ob vprašanjih, ki jih ti državljani sami smatrajo za posebna svoja in življenska vprašanja?!

In vendar se je baron Aehrenthal angažiral za način rešitve italijanskega vseučilišnega vprašanja kakoršno želi Tittoni v imenu neeficijalne in oficijske irredente in kakoršno odklanjajo jugoslovanski državljani monarhije!

O nerodnost, o neverjetnost — baron Aehrenthal je tvoje ime!

In kar dela postopanje barona Aehrenthala še — recimo tako, da se izognemo drugi hujši besedi — najbolj neverjetnim, je okolnost, da je zagrešil to nerodnost, ko se ima njegova „velika akcija“ — kakor se izraža nemški list — likvidirati morda... s topovi. Tudi zato mu rečeni list po pravici očita, da je to akcijo uvel s posebno nerodnostjo in nevspehom!

Baron Aehrenthal ni pokazal, da ne spoštuje kompetence drugih faktorjev, marveč da ne pozna tudi svoje lastne naloge, oziroma da je ne umeva. Naloga vseh ministrov za vnanje stvari je menda, da v odnošjih do inozemstva varuje interese druge države, ne pa da zastopa tudi take želje inozemstva, ki žalijo lastne državljane!!

„Flasko Aehrenthala.“

„N. Wiener Journal“ pravi v nekem članku pod naslovom: „Flasko Aehrenthala“, da je dolžnost patriotizma odkrito proglasiti, da je fiasco politike ministra za unanije stvari barona Aehrenthala sedaj tako jasen, da ni drugega sredstva, da se ta fiasco popravi,

žele, vse svoje hrepenenje, da bi poklonil tebi vse svoje delovanje in ves svoj življenj!

Zakaj si zavrgla mene, in ne predrzneš, ki je odprl vrata, kakor osoren gospodar, in zahteval davke?

Zakaj mene in ne njega?

O, zakaj, zakaj si me zavrgla?

Ubogi Pierrot! Tako je mraz on pa tava zapuščen in zavržen po osamljenem parku. Tava... tava skozi daljn topolov drevored tako žalostno, kakor bi šel v obsodbo.

Njegova obleka se bali in odvita od visokih, temnih senc, ki sto é mrko in gluho — temni stražniki — samo v hrovi se zibljejo in šepetajo strahoma skrivnostno pričakovaje trenutka usodepolnega — odrešenja...

Tam sredi drevoreda, med temnimi sencami stoji klop, in prijazno vabi vse trudne...

Premagani se je udal Pierrot. Njegove noge so bile brez moči, njegovo telo je omahovalo slabosti. — Brez volje, brez energije, brez upa je bil Pierrot samo hrepenenje brezmejno je bilo v njem.

Naslomil se je postrani na naslanjajo in obrnil obraz, ob roko naslonjen, v tla.

Visoko gori je zaigralo z vrhovi čisto naladno in potem je bilo zopet vse tiho — tiho, kakor v grobu.

... samo za trenutek... pozabiti glas... ki me omamlja... in upijanja do nezavednosti...

nego imenovanje novega ministra za unanije stvari. List pravi, da je prerara dež, da je v sporu med Avstro-Ogrsko in Srbijo zastavljen ugled Avstije. K večjemu je zastavljen ugled barona Aehrenthala, a bilo bi frivočno, ako se pretoči eno samo kapljico krvi, da se reši ta ugled. Vrsta zmot barona Aehrenthala je začela, ko je le-ta objavil Evropi načrt avstrijske železnice skozi sandžak. S tem načrtom je spravil v gibanje žalostni plaz balkanskega vprašanja. Slepost, da se Aehrenthal ni brizgal za ozire, dolžne drugim vlašilam, interesiranim na Balkanu, je označala vso sledečo politiko Aehrenthala.

Gibanje delavcev

na Francoskem.

VIII.)*

Sindikalizem in direktna akcija. Iz teorije „l' action directe“.

V predstojedi razpravi smo orisali načela revolucionarnega sindikalizma v njega najčistejši, absolutni in tudi obenem v najprvotnej obliki. Tak, kakor je izšel takorekoč iz teorije, iz kritike delavstva samega, ko se niso te ideje še nikjer dotaknile praktičnega vsakdanjega življenja in zato tudi niso mogle nikogar pardonirati, in delati koncesij nobenim drugim interesom življenskega boja.

Njegov končni cilj ni socijalistična demokracija, ampak vse obsegajoča „association des producteurs“ t. j. socijalistična občina, na podlagi strokovnih društev, sindikatov, ki producirajo sami na svoj račun brez vsakega zasebnega podjetnika.

Bojuje se proti političnemu socijalizmu; na njegovo mesto postavlja združni, korporativistični socijalizem. Ta revolucionarni sindikalizem spominja pad na Bakunina, toda ni anarhističen; zametava individualizem anarhistične doktrine in stavlja na njegovo mesto asocijacio, druženje po strokovnih društev.

Nadalje je protidemokratskem, kajti namen demokracije je, ublažiti in vpravnavati socijalna nasprotstva. — Grifuelles sam navaja kakor eden dokazov za protidemokratsko smer sindikalizma dejstvo, da se njegovi člani nasprotiki vsakemu razsodišču v slučaju spornih vprašanj s podjetniki.

On je protidemokratski, nepatrijotičen, ker neče poznati v delavcu nobenega državljanca, ampak samo producenta, same delavce, ki jih je združiti v strokovna društva, ki so stanica bodočemu družabnemu organizmu.

Proč zato a politiko, ker ta povspenjuje demokracijo, ta krepi državno idejo — meste tega pa obuditi v življenje direktno akcijo.

Action directe: ta bojni klic je vplival a svojo mistično vsebino uprav čudodelno. Ničde ni pravzaprav vedel in spoznal, kaj pomenja v resnici; njegove dalekosežnosti ni bilo vsem možno prav zaznati, ali zato se niti instiktivno, da pomenja nekaj novega, česar doslej še nihče ni izrekel. Instinktu pa sledi človek mnogokrat bolj nego vsaki še tako jasni in prepričevalni besedi. Instiktivno pričakovanje odpira človeškemu srcu stotere nad, velikih in lepih. Kakor v sanje se je

*) Včerajšnja opazka „zaključni članek“ je prišla po pomoti v list. Ta serija prinese še par velezanimih člankov. Op. ured.

Hladen veter je potegnil skozi veje. Zabelo se je vsipati belo, nežno cvetje z neba; s prva po mlem — poredko, potem gosteje vedno gosteje, kakor bi se igrali krilatec božji...

Pierrot je padel cvet na roko; tedaj je planil prestrašen, napol jokaje. Z desnico se je prijel za prai, zakaj vroče je bilo sree. Naladno so se premikale njegove ustnice komaj vidno in tako mehke, proseč, poln bridkosti in kopnenja je bil njegov glas.

„O, božanstveno bitje! Samo en poljub na tvoji ustni in potem naj umrem! Glej me Mogočnica, kako težko čakam tvoje rešitve! Pridi, pridi in reci — pax — ali pa odstrani to neizmerao hrepenenje po tebi, da bo zopet veselo in razposajeno moje življenje kakor je bilo nekdanj. Usmili se me ubogega! Glej, kako osamljen je ta park, kako dolgočasno je v njem in jaz te iščem in ti ne prideš — ti neusmiljena!“

Pridi, daj, da se dotaknejo moje ustne samo tvoje roke in veliko bo zadočenje. Pridi! Neizmerna bo moja hvaležnost. Tako tih in udano bo moje sree. O, pridi, da vidim samo enkrat še tvoje čudovite oči, da se upijam njih namljivje sile in umrem! — Usmili se mene, trpečega Pierrota, tvojega služabnika, ki blodi brezupen po osamelem parku v tej mrzli noči.

Glej, krilatec božji posipajo pot z belim

PODLISTEK.

Vale Bratina:

Finale.

Ubogi Pierrot! Tako blede in upalo je njegovo lice; in njegove oči, prej tako veselo in poredno nagajive, so se urlele v globoke jame in zrejo tako otožno in trpeča v trdnjo, raskočja pijano noč...

Ubogi Pierrot! Tako je mraz, on pa tava ves zapuščen in potrt po osamljenem tihem parku in išče utehe, zdravila svoji bolni duši — svojemu globoko ranjenemu srcu.

Visoke platane stesajo svoje dolge gole veje hrepenče proti nebu kakor v molitvi in pdrhtejajo, kakor v plakanju.

Vse drugo naokoli molči... Tako je tihe, kakor bi bil izumrl ves božji svet...

Ubogi Pierrot! Vse ga je zapustilo, od vseh je zavržen in potepan, samo spomin mu je ostal — spomin, grenak in trpljenja poln spomin, ki mu napolnjuje dušo z brezupno hrepenenjem in ga sili v nepozabnost, v smrt.

Tava Pierrot po parku osamljen, in premišljuje...

utožil v nje delavce in bile so t m prijetneje, čim manj jih je bilo možno definirati.

L'action direkte ne pomenja nobene v vseh posamičnosti precizirane metode. Posebna temveč razne pojave delavskega neposrednega odpora. Pariški bulvardni listi so prinašali dolgo časa vse vesti o delavskih izprehodih pod naslovom „l'action directe“.

Lagarde razume pod direktno akcijo organizacijo razrednega boja z revolucijonarnim namenom; Griffuelka je označil direktno akcijo tako: „Pomenja akcijo delavcev samih in sicer neposredno proti vsem silam, ki ga osužnjujejo. Paul Delesalle pravi takoj v pričetku svojih „Les deux Methodes du Syndicalisme“ (Paris 1905): „Direktna akcija proletarijata stoji izven vsakega oficijelnega ali neoficijelnega vmešavanja v delavske stvari“. Pierrot pravi v svoji brošuri „Syndicalisme et Revolution“ (Paris 1905): „Ničesar ni iskati s pomočjo delegacij; delati je direktno. Direktna akcija je tudi najboljša vzgojevalno sredstvo za ves proletarijat; ostri duh in čut stopnjuje pogum in zavest osebnega ponosa, vzbuja energijo“.

Te energije, tega navdušenja potrebuje direktna akcija v resnici zelo. Na Nemškem in Angielskem se krepi delavsko gibanje od dne do dne s tem, da izpolnjuje svojo notranjo organizacijo; na Francoskem je delavstvo malo organizirano in tudi nima za tako stalno združeno niti dovolj miru niti dovolj razuma. Število členov fluktuira neprestano kakor valove na morje: enkrat stoji visoko, potem pada zopet rapidno. — Ravno tako je v doneski. Agitacija ne računa s tem, da se dvigne vsa masa sama od sebe, ampak potiska samo elito delavstva v prvo bojno vrsto, kakor garda v vojski in ta bojna četa naj vzbudi druge in jih potegne za seboj. Ne vpočeva mase, ampak samo voditelje. Tudi v tem se nazivlje sindikalizem protidemokracijskim. **) XXX.

**) L'Humanité z dne 9. oktobra 1908 piše v nekem članku, da je na Francoskem 812.000 kovinskih delavcev, od teh je organiziranih 23.000. Ako pristojemo še delavce pri marini in telefonu kaže število organiziranih 50.000. Pis.

Zmota barona Bienerttha.

Vodstvo socijalistične stranke je imelo v torek konferenco pri ministerskem predsedniku Bienertthu. O tej priliki je vodstvo izrazilo Bienertthu grajo radi velikega tendencioznega procesa, ki se ga hoče uvesti proti češko-radikalni stranki na Češkem. To je nesrečna zmota, ki utegne, ne glede na to, da ne bo možno z juridičnega stališča vzdržati procesa, le povpeševati demagogično delovanje omenjene stranke.

Češke novice

Bumel nemških dijakov v Pragi se je vršil prošle nedelje še precej mirno. Obstinavo je burše po večini ignoriralo. Prišlo je le do par malih brezpomembnih prask.

Postopanje proti narodnim socijalistom od strani oblasti nadaljuje. Te dni so bili zopet zaslišani razni nar. soc. voditelji, med temi urednika Šatny in Širbray. Sploh se vrši sodijska preiskava v zelo hitrem tempu.

Nova slovanska organizacija. „Osrednja zveza čeških zdravnikov“ je sklenila, da ne pristopi k „Zvezi avstrijskih zdravnikov“ in to z ozirom na nemške zdravnike, ki so Čehom sovražni. Stori se je že potrebne korake, da se ustanovi samostojna organizacija slovanskih zdravnikov v Avstriji.

Volitev župana v Pragi. Klub mladočehskih obč. svetovalcev, ki šteje 42 članov, je sklenil kandidirati sedanjega župana dr. K. Groša. Njegov namestnik bo baje vzet iz staročeške stranke.

Prva obletnica smrti slavnega češkega pesnika Svatopluka Čecha je potekla dne 23. t. m.

„Pravo Lidu“ od 29. t. m. prinaša vest, da se je vršila v Ljubljani že cela vrsta hišnih preiskav. Ta vest je napačna v toliko,

cvetjem, da si ne omadežuje svojih nežnih nog, svojih belih solnov . . .

Pridi! Pridi! Jaz te čakam — — — — —

Tam zunaj parka, na cesti je zakričalo z grdim glasom na vas grlo.

Pierrot je bilo, kakor da je med igranjem sifonije segla črna roka med strune in jih pretrgala.

Ozi se je in zagledal kričeče pisane maškarne in zardelo se mu je vse tako brezsmiselno, tako neopisno banalno. Banalne so se mu zardelo tudi njene oči, njene ustnice vse, vse. Banalna tudi njegova ljubezen do ženske, ki je omadeževala svoje ustnice z gredo poželjivim možem . . .

In zagrabil je za svojo belo obleko in jo trgal z sebe v divjem sovraštvu in gozdu do vsega sveta.

Potem je omahnil na mehko sneženo odejo in daleč se plavale njegove sanje . . .

Usipalo se je belo cvetje vedno gosteje, vedno gosteje, brez prestanka.

Tiho in mrko so stali temni stražniki — visoki topoli in čakali usodepolnega trenutka; odrešenja, trpeče duše. — — — — —

„Samo poljub . . . na troji ustni potem, . . . naj unrem. . .“

In brez prestanka se je usipalo belo cvetje. — — — — —

da je vlada morda nameravala kaj takega, a dosedaj ni prišlo še do nobene preiskave. Pač pa prihajajo v Ljubljano dan na dan „špiceljini“ in detektivi, da bi morda kje zavohali kakšnega „veleizdajalca“.

Konfiskacijska praksa se je uveljavila tudi na Češkem. Praški „Narodni listy“ so bili te dni zaplenjeni d-akrat zaporedoma. Isti sistem, kakor v Zagrebu in Ljubljani!! Rauch in Bienerth si lahko podata roko!

Umrli je dne 22. t. m. v Pragi dr. K. Černý soustanovitelj praškega „Sokola“ in pospeševatelj sokolstva sploh. Bilo mu je 69. let. Njegova smrt je napravila v vseh čeških krogih globok utis.

HRVATSKA.

† Naslovni škof Pavel Gugler.

V Zagrebu je v ponedeljek zvečer preminol po dolgotrajni in težki bolezni Pavel Gugler, veliki proš zagrebskega kapitlja, naslovni škof omiški, prior vranski, kanonik prostolnega kapitlja zagrebskega in častni kanonik papežev. Pokojnik je bil rodom iz Zagreba, a rodil se je 29. junija 1820. Posvečen je bil v duhovnika leta 1843. Leta 1863 je postal župnik prostoine cerkve in ravnatelj nadškofijske sirotišnice. Leta 1886 je bil imenovan naslovni škofom omiškim, leta 1895 pa velikim proštom, zagrebskega prostolnega kapitlja in prijem vranskim. V tem svojstvu je bil član hrvatskega sabora in ogrske magnatske zbornice.

Poznan je bil kakor velik dobrotnik hrvatskih kulturnih institucij in podpornik vsake patriotične akcije. Pokojnik je zapustil 40.000 kron v obveznicah skupne rente, ki jih brani hrvatska eskomptna banka. Ta svota se razdeli med 46 hrvatskih institucij in društev. Zneski so po 4000, 2000, 800, 400 in 200 kron. Pogreb pokojnika se bo vršil danes.

Zopet madjarska šola.

„Hrvatska“ javlja, da ogrska državna železnica otvori v najkrajšem času madjarsko šolo v Ogulinu, in sicer čim se prične z gradnjo ličke železnice.

OGRSKA.

Prepovedani srbski listi.

— Minister za trgovino Košut je listoma „Pravdi“ in „Beograd“, ki izhajata v Srbiji, odvzel poštni debit.

RUSIJA.

Govorice o imenovanju Čarikova poslanikom v Carigradu.

PETROGRAD 24. „Slovo“ zatrjuje, da je imenovanje ministerskega pomočnika Čarikova poslanikom v Carigradu gotova stvar. Njegov naslednik bo Sasonov.

Veliki knez — menih.

Londonski „Daily Mail“ poroča iz Petrograda, da je veliki knez Dimitrij Konstantinovič sklenil postati menih. — Veliki knez Dimitrij je sin umrlega velikega kneza Konstantina Nikolajeviča, brata Aleksandra II. in je sedaj star 49 let. Sedaj je ravnatelj državnih konjarn in načelnik mingrelskega polka.

Vojne priprave v Rusiji.

„Dziennik polski“ javlja iz Podvoloczke, da se na avstro-ruski meji opaža živahno gibanje ruske vojske. V zadnjih sedmih dneh so bile ruske posadke znatno pojačane, a mejo obhajajo viši ruski častniki in pregledajo čete. Obtinam so izdana navodila o mobilizaciji. Novi guverner v Kijevu — piše isti list — je povodom inspiciranja rekel častnikom, naj bodo pripravljeni, češ, da bi v kratkem utegnili priti do vojne.

DOGODKI NA BALKANU.

Avstroogrsko-srbski spor.

PARIZ. 24. — Mednarodna mirovna in svobodoljubna liga je poslala časnikarstvu njen apel, naj bi se sklenilo Avstroogrsko in Srbijo, da se podvržete razsodišču, ako ni možno diferenc rešiti diplomatskim putem. Razsodišče bi se imelo izbrati iz členov haškega razsodišnega dvora.

BEROLIN. 24. — Od merodajne strani poročajo, da delajo velevlasti za posredovanje v Beogradu. Toda dosedanja pogajanja med kabinetima nimajo daleč nikakega pozitivnega vpeha. Velevlasti ne drže rok križem in so pripravljene posredovati. Pogovori poslanikov Anglije, Francije in Italije z nemškimi državniki se nadaljujejo. V tukajšnjih diplomatskih krogih ne pripisujejo nikake politične važnosti odhodu avstroogrškega odposlanca iz Belegagrada, ker je bil naznanjen že pred več tedni.

Vsled odhoda se ne more smatrati, da so pretrgani diplomatski odnošaji, kajti v tem slučaju bi se bile izvršile izvestne diplomatske forme, katerih se pa grof Forgach ni poslužil.

Povdarjati je treba, da je sodelovanje Anglije, Nemčije, Francije in Italije za ohranitev miru na vstoku smatrati kakor velik diplomatski uspeh.

Tudi Romunska se oborožuje.

Iz Bukarešte javljajo, da je vojno ministerstvo ukazalo mobilizacijo 1. in 2. armadnega zbora. Obmejne straže na solnograški meji so pomnožene.

SERBIJA.

BELIGRAD 24. „Samouprava“ konstatuje, da je predčerašnjem priobčeni srbski komuniké dobro zadel, ker so avstrijski in ogrski listi izgubili zavednost, in brez vspeha

poskušajo s pevanjem paralizirati objektivnost srbskega komunikéja. Vzrok razburjenosti avstrijskega in ogrskega časopisa je v tem, kar so laži pred Evropo razkrinkane ter je evropsko časopisje najodločneje zavrnilo sproženo kazensko ekspedicijo in idejo evropskega mandata. Čin proglašanja aneksije, brutalnost tega koraka, njegov anarhistični značaj z ozirom na mednarodno pravo, izlasti energični protest Srbije, Črnogore in Turčije proti temu mednarodnemu ropu, so napotile evropsko časopisje, da so se po specijalnih poročevalcih poučili o pravem položaju na Balkanu. — Sestava novega kabineta je prvi odgovor Srbije na napade Avstro-Ogrske.

BELIGRAD 24. Za danes napovedana seja skupščine se bo vršila jutri. — Sestava kabineta Novaković je bila v vseh krogih beligradskih pozdravljena z velikim veseljem. Listi hvalijo skupščino in vse politične stranke radi njih patriotičnega vedenja, s katerim se je omogočilo skupno, enodušno nastopanje Srbije za koristi srbskega naroda. „Politika“ povdarja, da je treba priznati, da je v to slogo pripomoglo brezobzirno vedenje Avstro-Ogrske.

Poročilo avstrijskega in ogrskega časopisa, da se je Rusija zavzela za srbske zahteve, provzroča povsod veselo razburjenje. V političnih krogih menijo, da mora biti srbsko vprašanje, ki je bilo vsled vedenja avstrijskega in ogrskega časopisa v zadnjih dveh tednih postavljeno na dnevni red, rešeno v zelo kratkem času, ker bi bil sicer oborožen konflikt z Avstro-Ogrsko neizogiben.

„Politika“ je ponistnila govor, ki ga je ministerski predsednik Novaković imel dne 3. januarja povodom debate o bosanskem vprašanju. V tem govoru je Novaković rekel, da se Avstro-Ogrska s ponudbo gospodarskih koristi, kakor kompenzacija za aneksijo Bosne in Hercegovine, roga srbskemu narodu, ter je v imenu srbskega naroda zahteval za obe te deželi avtonomijo, za srbski narod pa, da se ugodno potrebam za njega politični, gospodarski in kulturni razvoj.

BELIGRAD 24. „Mali Žurnal“ poroča, da je kralj pomilostil vse častnike in podčastnike, obsojene radi kragujevaške protizarote. Francoski listi grajajo Srbijo in Črnogoro.

PARIZ 24. Večina listov se o avstro-ogrsko-srbskem sporu izraža v istem smislu kakor „Temps“. Tako piše „Radical“: Sibi morajo vedeti, da ne bo Evropa radi njih pustila izbruhniti vojne. V Beogradu je treba povedati, da nimajo Sibi računati na nikako pomoč. Igra bi bila prenevarna. — „Eclair“ piše: Avstro-Ogrska je dala preveč jamstev za svoje mirovne namere, da bi bila sedaj nevarnost, da sama od sebe uredi vprašanje. Vzlic temu je poljudi dovolj napet, da prisili Evropo, da pusti v Beogradu čuti glas razuma.

„Republique française“ piše: Ako obstoja še Evropa, mora uporabiti vsa prisilna sredstva, ki so jej na razpolago, da ukroti besneže v Beogradu in na Cetinjah. Izvestni balkanski narodi že dolgo zlorabljajo zmožljivost Evrope. Tej smešno nevarni pomešnjava je treba storiti konec.

General Lipovac v Beogradu.

Iz Belegagrada poročajo: Potrjuje se, da pride general Lipovac v Beligrad, da organizira srbsko-ruski dobrovoljni zbor.

Vojni materijal za Srbijo.

Iz Skoplja poročajo, da je prispelo tjakaj za srbsko vojsko 20 vagonov pušk, 4 vagona municije, 2 vagona obleke in obuvala. Ves materijal so takoj odposlali v Srbijo.

Novo ministerstvo.

BELIGRAD 24. Ministerstvo je sestavljeno nastopno: Napredojak Novaković predsedstvo; staroradikalci Milovanović unanje stvari, Protič finance, Pašić gradnje; mladoradikalci Stojanović bogčastje, Bogdanović trgovino; nacionalist Ribarac pravosodje; general Živković vojno.

BELIGRAD 24. Zatrjuje se, da bo eno prvih činov nove vlade, da takoj odpošlje velevlastim že tolikokrat omenjeno spomenico o srbskih zahtevah.

ČRNAGORA.

DUNAJ 24. Listi poročajo z Cetin'a, da je vojni minister ukazal odposlati na hercegovo mejo 7000 mož.

CARIGRAD 24. „Jeni Gazeta“ poroča: V Baru pričakujejo neko rusko ladijo z orožjem in municijo.

TURČIJA.

CARIGRAD 24. Turški listi poročajo, da so lokalne oblasti v Plevju prepovedale razobešati ob praznikih črnogorske in srbske zastave.

Rifaad paša na Dunaju.

Z Dunaja javljajo, da pride danes tiskaj novi turški minister za unanje stvari Rifaad paša in da bo imel pogovore z ministrom za unanje stvari baronom A-hrenthalom. V soboto se Rifaad paša poda v Budimpešto.

CARIGRAD 24. Včerašnji ministerski svet je odobril protokol sporazuma in zahteval od sultana dovoljenje za podpisanje istega.

CARIGRAD 24. List „Sabah“ je zvedel, da je vojni minister že včeraj po ministerskem svetu izjavil, da poda ostavko, ker nočeta finančni minister in finančni svetnik Laurent privoliti v predlagano povišanje vojnega proračuna. „Sabah“ pravi, da pojde na dopust 31.000 mož in da se na ta način zniža proračun za 8¹/₂ milijonov.

BOLGARIJA.

CARIGRAD 24. „Ikdam“ poroča, da Bolgarija tajno nadaljuje svoje vojaške priprave.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Delegacije. V dunajskih parlamentarnih krogih se govori, da namerava vlada sklicati delegacije na dnevno posvetovanje. Na tem zasedanju odobrijo delegacije naknadne kredite k proračunu za 1909.

Poljske kuhinje za avstroogrsko armado. Dunajska „Zeit“ poroča, da je vprašanje poljskih kuhinj za armado definitivno rešeno. Poskusi, ki so se vršili 14 dni, so prav dobro uspeli. S 1. marcem se prične z izdelovanjem 5000 poljskih kuhinj, ki bodo stale okrog 20 milijonov kron.

Dnevne vesti.

Ali smo Slovenci kulturni narod?! — Minole nedelje smo priobčili članek pod gorajim naslovom, v katerem je avtor dokazal na podlagi dejstva, da Slovenci smo kulturni narod po svojem duševnem in gospodarskem napredku, po razvoju svojega slova in po razvoju naše gospodarske organizacije.

Danes pa naj še naglasimo, da tudi socialna uglednost našega ljudstva v njega osj rejih slojih priča glasno, da smo kulturni narod. O tem se je mogoč n. pr. uveriti vsakdo, kdor je obiskaval naše letošnje predpustne prireditve. Nešteto je bilo teh prireditev na vseh koscih in krajih. Ljudje so se zbirali tu pa tam celo v velikih masah, kakor n. pr. na pustni terek na plesu „Nar. delavske organizacije“, ko se je gnetlo po prostorih „Narodnega doma“ najmanje par tisoč ljudi. A kako dostojanstveno, pošteno so se vedli vsi ti elementi iz najrazličnejših slojev.

Mi smo že povdarjali na tem mestu in naglasimo danes zopet, da so se slučajno nazvoči Italijani čudili vedenju in disciplinarnosti naših mas in so bili polni hvale o tem našem ljudstvu. Kar naravnost so priznavali, da pri njih ne bi bilo možno ob takih masah iz najrazličnejših elementov vzdržati takov uzoren red. Dejstvo, ki služi našemu narodu v največjo čast, je, da se letos na vseh neštetih veselicah v mestu in po okolici ni dogodila niti najmanjša nepriličnost, da se je to ljudstvo povsodi ponašalo tako, da se je inteligent le z veseljem gibal med njim.

„Indipendente“ je sicer napisal veliko oslarijo o deklah, ki da jih bogatini privajajo v „Narodni dom“, da tu igrajo elegantne dame. Resnice pa je tudi v tej oslari toliko, da se zna tudi naša priprosta žena pošteno, dostojno vesti tudi v veliki plesni dvorani, ker z našim splošnim kulturnim napredkom raste tudi socialna uglednost naših mas.

A kaj pomenja to?

Da, tudi vspehi naših socialnih prireditev so znakom, da smo v resnici kulturni narod!

Čemu italijanske propovedi za — Slovence?! Iz Suedaja: Z ozirom na vest, da se tudi pri Sv. Ivanu uvedejo italijanske propovedi, izvolite priobčiti nastopno v dokaz, da so take novotarije povsem nepotrebne v naši okolici in da nimajo v realnih potrebah nikakega opravičenja.

Tudi pri nas imamo tako italijansko službo božjo. In priznava bodi, da je pri nas nekoliko opravičenja za to v narodnostnem razmerju prebivalstva.

V območju naše župnije je res precejšnje število Italijanov, ki nimajo mestnih cerkev tako pri rokah, kakor — meščani, spajajoči pod župnijsko svetoivansko.

In vendar je v resnici tudi pri nas italijanska služba božja brez pomena za naše — Italijane. V resnici je stvar naureč taka, da bi bila cerkev ob italijanski službi božji prazna, ako ne bi prihajalo nekoliko domačinov, ker jim je ravno ura — ob 8. — zelo primerna.

In zakaj ni blizu njih, ki jim je ta služba božja namenjena! Bodi, da bodijo vendar v mesto v cerkev, ali pa — nikamor.

Če je pri nas tako, kako bo še le pri Sv. Ivanu, kjer so italijanski pripadniki župnije v resnici meščani!!

Prvo pokroviteljstvo doseženo potom nabiralni pušic. V Trstu in njega okolici je kavarina „Cumerio“ bila prva ki je potom pušice nabrala nad 200 kron ter tako prešla diplom pokroviteljske družbe sv. Cirila in Metodija. Ditični diplom je že nekaj dni razobešen v prostorih imenovane kavarne in je res lep okrasek za vsaki lokal.

Ker je diplom poklonjen kavarini in ker javnosti ni znano, kako da je kavarina tako pridno nabirala za našo prekornostno družbo, naj nam bo dovoljeno, da damo stvari pravo ime.

Gosp. Damenik Josip, bovški rojak, je upravitelj diplomirane kavarne in on ima glavno zaslugo na tem, da je kavarini prekrbel pokroviteljstvo.

V pomenjanje naj povemo, da imenovani upravitelj hodi prve dni vsakega meseca s pušico v roki — čd mize do mize, od oseba do oseba. In le tako si je tolmačiti to prvo odklovanje javnega lokala!

Milo. Slovanstvu v korist. Poročali smo že, da je stopila družba sv. Cirila in Metodija v zvezo z narodnima tovarnarna mla, s Fockom v Kranju in Gabrščekom v Gorici.

Danes moremo javiti, da je rodila ta zveza naši družbi že 200 K, katere ji je poslal g. Andr. Gabrček. Rožaki, vporabljeni predvsem drugim tisto blago, ki denaša gnočno podporo za obrambo Slovenstva!

Družbi sv. Cirila in Metodija je poslal g. A. Gut. Ničman nekaj starega denarja. Hvala! Priporočamo, da se pregleda po vseh bitah razne zrasle spore, dobilo bi se gotovo mnogo starega denarja, ki tam vleče, s družba bi ga dobro uporabila domovini v korist. Lanko leto je prešla naša družba za tak denar okoli 30 K.

Letošnji vojaški nabori se po vseh kroninah odložijo, ker državni zbor ne bo mogel do določene časa dovoliti rekrutnega kontingenta.

Mraz. Topolmer je včeraj rano jutraj kazal 5 stopinj mraza. Burja ki je razsajala več ali manj ves dan je dosegla hitrost 65 kilometrov na uro. Včerajšnji in predvčerajšnji dan sta bila med najhujšimi v letošnji zimi. Na tukajšnjem meteorološkem observatoriju je včeraj ob 7. uri jutraj kazal topolmer celo 6,2 C. V minulih noči se je pooblačilo in je mraz nekoliko ponehal, tem močnejše je pa začela razsajati burja.

IV. družabni večer „Trž. Sokola“. Odstrani „Sokola“ smo obveščeni, da se bo vršil v soboto dne 6. marca v veliki dvorani „Narodnega doma“ IV. sokolski družabni večer z raznovrstnim vpredom, na katerem bo sodeloval izvrstni društveni pevski zbor, vojaška godba pešpolka št. 97, režiser slov. gledališča brat Verovšek, gledališni igralec g. Vebler in dr.

Na ta družabni večer našega „Sokola“, ki bo gotovo zopet vsestransko zabavna in vrtkapolna prireditel, opozarjamo že danes naše občinstvo.

Ljudskega plesa pevskega društva „Vesela“ v Škedenju, ki se je vršil minolo nedeljo dne 21. tek. m. vdeležilo se je veliko številno slovenske mladine; videlo se je pa, da ni prišla samo plesat, ampak prišla je tudi materijalno podpirati svoje brate „Veselaše“. Mladina se je prav pametno in dostojno ravnila; vse je bilo v najlepšem redu brez kakšne neprijetnosti. Cenjena mladina kličemo ti: le tako naprej! Zato se podpisani odbor najpriščneje zahvaljuje Vam vsem vdeležencem, še posebej tudi gospodom darovalcem: Godina Ivan (Bari) K 4. Sancen Peter (Bjeko) K 2. Sancen Tomaž (Mani) K 2. Sancen Anton (Levičar) K 1. Sancen Ivan (Čjoko) K 1. Godina Josip (Fujo) K 1. Godina Dragotin (Barako) K 1. Fego Lovro (Dražan) K 1. Moković Josip K 1. Mozer Ivan K 1. Sganud Josip K 1. Srčna hvala vsem!

Tržaška mala kronika.

Umrila za poškodbami. Triletna Antonijeta Ponda, ki je, kakor smo povedali, dobila doma v Bazovici težke opekline, je včeraj ob 7. uri umrla v javni bolnišnici.

Predrzi tatovi. Gospa Karolina Guozolo stanujoča v ul. Petronio št. 7. je v nedeljo dopoldne zapustila hišo ob 3. in se povrnila po poldrugi uri. — Našla je vrata stanovanja odprta. Vstopila je v spalnico in tu zapazila dva moža, ki sta ravno pripravljala kuhinjo iz oble in perila, vkradenega iz neke omare. Pogumna gospa je enega tatar prišla za rama in ga prisilila da je pustil plen. Tatova sta tedaj sprevidela, da je najbolje popihati jo. Gospa pa je kričaje tekla za njimi; ker pa o redarju ni bilo ni duha ni sluha, sta tatova srečno ušla.

Gospa Guazzalo je konstatirala, da sta ji tatovi okradli vse dragocenosti v vrednosti 120 K in 100 K v gotovini.

Kakor običajno, niso to tatvino priobčili listom!

Požar. Včeraj ob 2. in pol uri popoldne je začelo goriti v tapetniški delavnici vdove Marije Aquini ulici Saverio Mercadante št. 1. Prevrnil se je namreč brzovar in ogenj se naglo razširil na bližnje omote črne in druge tapetirske blago v delavnici. Prihiti so ogojganci, ki so pogasili požar po enournem delu. Škode je okoli 1000 K. Delavnica je bila zavarovana.

Ponoverjenje in aretacija. Fran Schick, 16 leten kovaški učenec iz Gradca, vslužben v Metelovitovi livarni je prejšnji teden dobil nalog od svojih gospodarjev, naj odpošlje po pošti 185 K. On pa si je pridržal denar in zbežal v Juzolo. Tam so ga sinoči aretirali, ko je popival v neki gostilni.

Strjel iz revolverja. Povedali smo, kako je predvčerajšnjem jutraj ob 11. uri težak Anton Rapotec, star 55 let, iz Gradišča, stanujoč v ul. Madonnina št. 4, bil z revolverja težko ranjen na hrbet, vsled česar so ga sprejeli v bolnišnico. O dogodku poizvedeli smo sledeče podrobnosti:

Predvčerajšnjem je sedel v gostilni E. Vojnovića v ul. Madonnina št. 3, več oseb, med temi Rapotec, izganec Peter Signoretto iz Kopra in drugi. — Med istimi je nastal prepir, ki je kmalu postal jako nevaren. Več steklenic, par stlov in druge stvari so šle na kose, tako da trpi krmar škodo za 40 K. Eden izmed pretepačev je bil tudi zaboden od Signoretta; kuharico so vrh na tla in teptali z nogami. Voditelj gostilne g. Marušević je tedaj, da bi zastrašil besne pretepače, potegnil revolver in ustrelil. Krogla je pa slučajno zadela Rapotca v hrbet. Pretepači so se na to razpršili. Oblas poizveduje.

Pijan fantek. — Enajstleten fantek Walter Gastucca, je na pustni torek ležal ob 3. uri pop. na Borznem trgu popolnoma pijan. Peljali so ga v bližnjo apoteko, kjer se mu je pijanost skadila. Povedal je, da ga je oče opijnil.

Loiterijske številke izrebane dne 24. februarja 1909.

Trst 68 45 35 9 27.
Brno 13 64 61 82 16.

Koledar in vreme. — Danes: Valburga der. — Jutri: Marjeta Kort, spok. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne: — 2° Cels. Vreme včeraj: huda burja, jasno.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo oblačno. Burja. Zelo mrzlo.

Naše gledališče.

Minil je razposajeni, lahkoživi predpustni čas! Nastopil je post, ki nas kliče k resnejšemu delu in važnejšemu uživanju. Po daljši pavzi se otvori slovensko gledališče zopet resnejši umetnosti. V nedeljo ob 7. uri zvečer es uprizori na našem odru izvrstna slovenska novost „Mati“, ki jo je znani pisatelj Fr. Ka. Meško blagobotno prepustil v vpriporitev tudi našemu gledališču.

Tržaška gledališča:

GLEDALIŠČNA DVORADA „APOLLO“, ulica Domenico Rossini 4. Marijonetična družba. — Danes (četrtak) predstava ob 5 in pol.

VERDI. Danes častni večer Kaschmana v Don F. novi operi „Kretek“ (Battista).

EDEN. Danes ob 8:30 je tu varieté predstava.

Društvene vesti.

Odborova seja Dramatičnega društva bo jutri (petek) 26. t. m. ob 7. uri zvečer v društveni pisarni. Predmet isti kakor zadnjič, ko se radi nesklepnosti seja ni mogla vršiti, zato gg. odbornike nujno prosim, da gotovo in točno pridijo. Predsednik.

Glasbeno društvo „Trst“ vabi vse gg. tamburaše in tamburašice, da pridejo v petek dne 26. t. m. ob 8. uri in pol zvečer k tam. vaji. Vaja se vrši v prostorih „Trž. podp. bral. društva“ ul. S. adion št. 19. I. Sprejemajo se novi tamburaši.

TELOVADNO DRUŠTVO

„TRŽAŠKI SOKOL“

Danes zvečer ob 8. uri in pol se vrši pevka vaja. — Ker se bliža „družabni večer“, pozivljam brate pevce, da se te vaje polnoštevilno vdeležijo. — Na zdar! Pevovodja Mahkota.

Pevsko društvo „Vesela“ v Škedenju bo imelo svoj 20 letni redni občni zbor v nedeljo dne 7. sušca tek. let. ob 2. uri popoldne v društveni učilnici s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Razni predlogi. 5. Volitev novega odbora. — Po obnem zboru priredi društvo svojo pevsko zabavo v gostilni „Gospodarskega društva“ v Škedenju.

Obilo zabave bodo imeli prijatelji petja in gosti, kajti slišali bodo nove lepe in krasne možke zборе.

Gg. odborniki

so najljubneje naprošeni, da se polnoštevilno vdeležijo seja, ki se bo vršila v (petek) zvečer ob 8. uri in pol v društvenem sedežu.

Na to sejo vabimo izlasti zaslopnike oddelkov, da nam bo mogoče šilizovati spremembo društvenih pravil. Kolesarski „Zdravo“!

Slovensko akad. društvo „Ilirija“ v Pragi bo imelo svoj četrti redni občni zbor dne 26. svečana 1909 ob 8. uri zvečer v prostorih v restav. v Pokornyh, Ječna ul. Slovanski gostje dobro došli.

Pevsko društvo „Ilirij“ naznanja, da bodo vaje ta teden v četrtak in petek, potem bodo kakor po navadi vsak torek in petek do naslednje odredbe, ko se določi še tretja vaja na teden, in to radi težkih zborov, ki se bodo peli na slavnosti v Ljubljani. Prosi se p. n. pevce, da redno zahajajo k vajam. Sprejemajo se tudi novi pevci in pevke, ki imajo veselja do petja. Odbor.

DOGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8

FILIALKA NA PROSEKU ŠTEV. 140
Izbor drog, barv, čepčev, pokosti parumov, fin. mlo. — Zaloga mineralne vode vaska za parketo, na mrazlo pripravljenega sirupa, tamarinda, malinova itd. itd.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvspešneje sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

je Tekočina GODINA

prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakobu in Josipa Godina, lekarna „All' Jgea“ Farneto 4

steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljavi zneska 7 K franko pošt. in zav.

Patentiran divan-postelija MACHNICH

Okrasi radi svoje krasne elegancie vsaki prostor in se spramen v hipu s samim premakljanjem v jako komodno posteljo z lastnimi žimnicami in blazinicami.

Prospekti zastoj. — Eventuelno na mesečne obroke.

La-tna delavnica za vsakovrstno tapetirarsko in slepševalno delo.

G. MACHNICH, Trst, ul. S. Giovanni 10.

Čevljar-nica Giovanni Lekan

TRST, ulica Giulia 7, TRST

odlikovana z državno kolajno 1908 na modni razstavi v Trstu.

Izdeluje vsakovrstno obuvalo po meri z največjo eleganco in solidnostjo. Specialiteta ortopedičnih izdelkov in amerik. čevljev.

CENE ZMERNE.

Restauracija Aurora

TRST, ul. Giosuè Carducci 13

Trg. San Giovanni št. 4

Vsaki večer koncert

Ob nedeljah in praznikih

MATINEE

od 10. ure popoldne do 1. popoldne kat. rega proizvaj. družba Michlos Nagy (5 dam in 6 gospodov) Tamburanje, petje in ples. V kratkem dospe velika in znana družba „SLAVUL“ pod vodstvom gosp.

V. REBERSKEGA.

Raznovrstne jedi po najzmernej. cenah.

Kosilo 48 st., zajutrek 28 st. Mesečne naročnine za kosilo in večerjo po dogovoru.

Točilo se najhujše vina, kakor OPOLO, ISTRSKO, TERAN, BELO FURLANSKO in BRISKO, kakor tudi PIVO znane stajerske pivovarne Göss.

P. N. občinstvo je naprošeno, da juvi vsako najmanjšo netočnost ali slabo postrežbo ravnat lju

IVANU CAISUTTI.

SLOVENC! Kupujte Nar. kolek!

F. Pertot
urar I. vrste
Trst, ul. delle Poste 9

ODPRLA SE JE

„Gostilna Panada“

TRST, ulica Gioachino Rossini 20

Domača kuhinja - Izborna vina

Kraški teran, furlansko, istrsko

chianti, brisko in peneča vina.

Prostor popolnoma prenovljen. z Točna postrežba.

Lastnik: NATALE PUPOVAZ

prej l. natakara gostilne „Bonavia“.

Želez. kina-vino Serravallo

za bolehe in rekonvalescente.

Provzročea voljo do jedi utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslavnejših zdravnikov v vseh slučajih, kada je treba se po boleznih ojačiti.

Odlikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad 5000 zdravniškimi spričevali.

Izborni okus. Izborni okus.

J. SERRAVALLO - TRST

Darovi.

Za veliki Ciril Metodov ples združene slovenske mladine dopisali so: g. Gabriel Gasoni Trst K 4, Staško Godina t govee in posestnik na Vrdeh K 2, I. M. Solkan K 2; p. m. ugodne „Jadranske banke“: g. Ante Serjanović prof. Starigrad K 10, Andrej Žbota Trst K 10, Svetko Martelanc poduzetnik Barkovlje K 10, A. Miklavc S. Marja Magd. Spodnja K 4, Marica Gregorič učiteljica, Škedenj K 4, Lota Gregorič učiteljica, Škedenj K 4, Radoslav Srebotojak Liker K 4, Ivan Nežić učitelj, za ugi. Posojilnico v Livadah, Istra K 4, Frančišek Martelanc, učitelj v Katinari K 4, Fran Venturini učitelj v D. lici K 2, Ciril Valentič učitelj, Trst K 2, Ivan Danca, šolski voditelj, pri Sv. Ivanu K 3.

Vsem vrlim in rodoljubnim darovateljem iskrena hvala! — Nadajuje prispevke prosi se blagohotno dopošljati na ugodno „Jadransko banko“ v Trstu ali na gosp.

Vlaško Ternovec, t. č. b'gajnik, Trst, ulica Fontana št. 4.

Gospodarstvo.

Živnostenska banka v Pragi. — V seji oskrbniškega sveta Živnostenske banke, ki se je vršila 20. t. m., je bila predložena ter odobrena bilanca za leto 1908. Po odbitku stroškov za rižijo, davkov in dr. znaša čistki dobiček iste K 2 702 482 88 (proti K 2 089 609 91 lanskega leta). Statutna dotacija rezervnih skladov znaša K 143 615 78 (proti K 118 295 52). Oskrbiški svet je sklenil, da stavi glavni seji dne 7. marca t. l. predlog, da se od čistega dobička izplača 6% dividenda, t. j. K 13 na delnico, proti 6%, t. j. K 12 lanskega leta.

Vesti iz Goriške.

Laško ogorčenje. Nek goriški neodrešene zapazili je v nedeljo, da nosijo vojni listki na furlanski železnici Tržič—Červinjan tudi slovensko besedilo. Radi tega je ves iz sebe, napadal posta enočelnika v Červinjanu, da hoče posloveniti Furlanijo. Temu človeku se mora mešati. Kaj more postojonačelnik za vozne listke? Izdajati mora take, kakoršne mu pošilja vodstvo državnih železnic.

Vozni listki po Vipavski železnici nosijo tudi laško besedilo, akopram ta teče po čisto slovenski zemlji, kakor furlanska po italijanski. Dotičniku priporočamo, naj izposluje za furlansko železnico vozne listke v samem italijanskem jeziku s pogojem, da bodo ti po Vipavski železnici pa samo slovenski. Zadolžni bomo potem vsi. Morda ima pri ravnanju državnih železnic toliko ugleda in vpliva, da izposluje to malenkost, naj poskuša, Slovenci mu bomo iz srca hvaležni, ako to doseže.

Občinski zastop v Tržiču, ki se radi sporov med strankami ni mogel konstituirati, je namestništvo razpustilo. Nove volitve se bodo vršile 2. in 3. marca.

Občinske volitve v Gradežu so v prvem in drugem razredu razveljavljene.

Vesti iz Istre.

Stroj parnika počil. Z Opatije poročajo: Na parniku „Petar Zinjanski“ je na potu iz Opatije v Rako počil stroj, vsled česar je nastala med potniki grozna panika. Parnik so potem dovedli do pomola, kjer so se potniki izkrcali.

Vesti iz Kranjske.

V Ljubljani ne bo hišnih preiskav. — Graški listi poročajo z Dunaja, da so vesti o nameranih hišnih preiskavah v Ljubljani neresnične. „Slov. Narod“ pa vzdržuje vest o nameranih hišnih preiskavah.

Deželnozborska volitev na Vipavskem. Nova volitev deželnega poslanca iz vojnega razreda kmetih občin v vojnem okraju Vipava Idrija namesto umrlega poslanca Ivana Lavrenčiča se bo vršila dne 3. aprila 1909.

Eksplozija v Škofiji Loki. — Neka zakonska dvojica v Škofiji Loki je stanovala pri nekem gostilničarju, katerega drva so bile naložene tik duri te zakonske dvojice. Zgodnji čas je zakonska dvojica opazila, da se njujina zaloga drv čudovito manjša. No, pa storila sta naslednje: vzela nekaj svojih drv, jih navrtala, — nasula vanje smodnika in jih položila nazaj na prejšnje mesto. In res — nista napačno računala. Še tisti večer je bila eksplozija v gostilniški peči in drug dan v peči gostilničarjeva spalnica. Tako je prišlo na dan kdo je jemal drva. Dotičnik bo moral pred sodišče.

Vesti iz Štajerske.

Perica zaprta radi žaljenja cesarja. V Gradcu so zaprli perico Mar iz Zrnovca v plujnem okraju, ker je med p. njem povedala svojim tovarišicam nekaj žaljivih opazk o cesarju.

Deželnozborske volitve na Štajerskem v splošni kuriji bodo dne 7. maja.

Sto parov se je poročilo pustno nedeljo v Gradcu.

Umrli je v tork v Kozjem kanonik in vpkrojeni dekan kozjanski g. Ivan Bosina. Pokojnik je bil časten občan trga Kozje.

Vesti iz Kororške.

Notarjem v Rožku je imenovan notarski kandidat v Mariboru Robert Baumgartner. Slovenski prosilci za to mesto so zopet propadli.

Zapomnite si dobro.

Od 1. januarja 1909 naprej — slika elektrofotograf JERKIČ, via delle Poste 10 I. nad., do 9. ure zvečer, ako se mu prej javi. Telefon 21-43.

Zaloga

vipavskega in istrskega vina od 24 do 28 kron od 56 lit. naprej. Anton Kette, Oficine št. 169.

Sprejem

takoj službo peka. Govorim slovensko, italijansko in nemško. Naslov A. Planinc, via Farnato št. 41.

Pri sv. Ivanu

se deli zemljišče po nizki ceni. Naslov Edinost. (349)

Mlad pisarniški uradnik

slovenskega in nemškega jezika z dobrimi sprječevali želi vstopiti v odvetniško ali drugo pisarno. Oglasi na upravništvu lista pod naslovom „Mlad Uradnik“.

Istrskim kmetom,

ki hočejo v Trstu prodajati svoj pridelek, je primeren prostor na razpolago. — Več pove uprava „Edinosti“.

Brivci.

Prodajam takoj tri lepa velika ogledala in drugo brivsko pripravo. — Može, ul. Scalina 1.

Kraški teran

in belo vipavsko, prosteja Vincenc Duša, Trst, ul. San Lazzaro št. 22, po 88 stotink liter, ia belo po 72 stotink. — Za gostilničarje in krčmarje d. govornice.

Zaloga

istrskega vina lastnega pridelka s prodajo na drobno. Črno izvrstno po 8 stot. liter, belo I. vrste po 56 stot. liter. — Ulica Chiozza 16, vogel ulice Gelsi. Ivan Jurković lastnik.

Lepa

nova hiša, enonadstropna, in na lepem prostoru trga Svete Margerite št. 1165 v Kopru, je na prodaj. Kdor želi natančnejšega pojanila, naj se oglasi na goričnem menjem naslovu. (270)

Proda se

moderna spalna soba ter kuhinjsko pohištvo po nizki ceni, Mizarnica Leo št. 2.

Proda se

zemljišče za zidanje hiš na Groti. Več pove krčmar v Rojanskem Konsumnem društvu (pri ce kvi).

Edini v Trstu.

Cine-Music-Hall-Mondial

ulica dell' Istria št. 6 (Hrib sv. Jakoba)

Žive in govoreče slike.

Od 24. do 26. t. m. sledeči program:

V kraljestvu narave, krasna projekcija. Ukrasne cvetke drama. ODSEJA VOJAKA, komično. Po amerikansko, komično.

Trgovina z manifakturnim blagom
Ant. Sanzin pok. Frana

TRST — ulica Barriera vecchia št. 11

Velika izbira: Srajc za moške belih, barvanih in fuštanjastih. Zimske maje, spodnje hlače, konficionirano blago za delavce; ovratnice in ovratniki. NAJNIZJE CENE.

Ugodna prilika! Nova prodajalnica manifakturnega blaga

Eugenio Della Torre

prej agent tvrdk F. CASTELLITZ e Successori G. SCANTIMBURGO Trst, ulica Stadion 11, tik pekarnice Covacich.

Velika izbira izdelanega perila in na meter. Specijaliteta: oprema za zaročnike. Bogata izbira čipk. Specijaliteta: črne nogovice za ženske, moške in dečke.

Izbera drobnih predmetov in modnega blaga. CENE, DA SE NI BATI NIKAKE KONKURENCE.

Tržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma št. 2 v lastni palači

(Vhod po glavnih stopnicah) TELEFON 952

ima na razpolago

Jekleno varnostno celico

ki je varna proti vlamu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajajo strankam v najem in sicer:

za celo leto kron 30
pol leta „ 20
četrt „ 12
za en mesec „ 6

Shrambice so 24 cm visoke, 21 cm široke, 48 cm globoke.

Shrambice ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo in zaprejo svoje stvari, katerih ni treba prijaviti.

Oddaja hranine puščice, katere se priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najuspešnejši način navajajo štediti svojo dečo.

Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

Eugenia Cossovel

prej ravnateljica Tržaškega grafič. zavoda (Stabilimento grafico Triestino ex A. G. Salom) časti se naznaniti alav. občinstvu in cenj. klijentom, da je odprla v ulici delle Poste št. 6

Prodajalnico novih in rabljenih pisalnih strojev vseh zistemov.

Apara reprodukciji vseh zistemov. — Potrebščine. — Čiščenje in poprave. — Pečti in table.

Gramofoni in slovenske, italijanske in nemške plošče

fini in navadni iz najboljših tovarn. — MENJAVA RABLJENIH PLOŠČ. — Telefon 16-82.

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.

Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18

Prireja pogrebe od najprostejših do najelegantnejših vrst v odprtih, kakor tudi v kristalnom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrljice, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo HENRIK STIBELJ in drugi.

Zaloga . vina

ANTON STARC

so se preselili iz ul. S. Lazzaro 22 v ulico Squero Nuovo št. 17.

SPECIJALITETA: KRAŠKI TERAN iz lastnih kleti — Belo istrsko in vipavsko. — Prodaja na drobno in debelo.

Pivo I. vrste

Aurelio Herbig

Civilni geometer. — Avtorizovani zapriseženec

Trst, Corso št. 30

sprejme merjenja, ekstrapolacije, instalacije itd. splošno vsa geometrična dela.

Urad za razne zadeve

avtorizovan od c. k. namestništva

Rod. Falconetti

Trst, ul. Nuova 21

Informacije, - Iskanja, - Asistenca, - v sodnih in civilnih kakor tudi trgovinskih in privatnih zadevah. Mehanično posnemanje za strojno prepisovanje. Vsa-kovirna upisanja. Naslovi in reklame.

Konkurenčna tarifa.

PASTIGLIE PRENDINI

ed egouinjeno ališko škorje zasjedil in izdajatelj P. PRENDINI v Trstu Počasne s kolajnami in diplome.

Zdravniško priporočane pri griževah, kašlju, hripavosti, kataru.

Podeljujejo pravcem in govornikom čist glas. Zaloga v lekarni PRENDINI in v vseh boljših lekarnah v Trstu in Evrope.

Pasiti je na neposredna ponarejanja. ZAHTEVAJTE VEDNO „PASTIGLIE PRENDINI“.

Umetni
fotografični atelje

pri sv. Jakobu
ulica Rivo št. 42 (prililje)
TRST.

Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi razglede posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za spomenike, itd. itd.

POSEBNOST

Povečanje vsakotere fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu ali zunaj mesta.

ANTON SKERL

mehanič, zapriseženi izvedenec

TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih svetilk, inč in prodaja gramofonov, zvonov, in fonografov. Zaloga priprav na točili pivo, lastna delavnica za popravilanje tiv. strojev, koles, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah. TELEFON št. 1734.

TVRDKA

Adolf Kostoris

skladšče oblek za moške in dečke
Trst, via S. Giovanni 16, I. n.

(zraven Restavracije Cooperativa ex Hacker)

prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo i. t. d.

Najdogovornejše cene.

ROKAVICE

prve vrste iz usnja in blaga po jako zmernih cenah v PRODAJALNICI ROKAVIC

A. FUBMANN

Trst, Corso 19 - Ustan. leta 1865.